

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра образотворчого мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
і навчальної роботи та рекрутації,
проф. Гаврилюк С. В.

Г. Гаврилюк

20/19р.

ПРОЕКТНА ГРАФІКА. ШРИФТ

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
на основі освітнього ступеня
«молодший спеціаліст»
напряму 6.020205 – Образотворче мистецтво

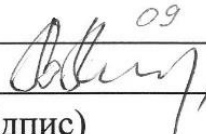
Луцьк–2016

Програма навчальної дисципліни для студентів, що вивчають дисципліну «Проектна графіка. Шрифт» за спеціальністю 6.020205 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
“ 22 ”, 09 2016 р. 5 с.

Розробник: Борис Тетяна Петрівна, асистент кафедри образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації

Рецензент: Лесик Олександр Володимирович, професор кафедри образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, доктор архітектури, професор.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри кафедри образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації

протокол № 2 від “ 27 ” 09 2016 р.
Завідувач кафедри: _____ Лесик О. В.
(підпис)

Програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною комісією факультету мистецтв
протокол № 1 від “ 28 ” 09 2016 р.

Голова науково-методичної комісії факультету мистецтв _____ Шиманський П. Й.
(підпис)

Програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 2 від “ 19 ” 10 2016 р.

Вступ

Робоча програма навчальної дисципліни «Проектна графіка. Шрифт» складена на основі програми навчальної дисципліни, навчального плану з урахуванням навчального навантаження студента при вивченні вибіркової навчальної дисципліни вільного вибору студента спеціалізації «Художньо-комп'ютерна графіка» і містить такі розділи:

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 3	0202 – мистецтво	Вибіркова
	6.020205 – Образотворче мистецтво	
Модулів 2	Образотворче мистецтво	Рік підготовки 2
Змістових модулів 2		Семестр 3
ІНДЗ: немає		Лекції 14 год.
Загальна кількість годин 90		Практичні 16 год.
Тижневик годин (для денної форми навчання 3 семестр) аудиторних 2 самостійної роботи 3,3 консультації 0,5		Лабораторні 0 год. Самостійна робота 54 год. Індивідуальна робота 0 год. Консультації 6 год.
	бакалавр	Форма контролю: 3 семестр – залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Проектна графіка. Шрифт» є професійна підготовка фахівця в галузі графічного мистецтва з високим рівнем майстерності, здатності щодо самостійного вирішення завдань художньої і педагогічної діяльності.

Основним *завданням* вивчення дисципліни «Проектна графіка. Шрифт» – розкрити теоретичні основи мистецтва графіки та забезпечити практичну навчально-творчу діяльність студентів для їхнього оволодіння системою знань, умінь та навичок.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: види проектування на площину (ортогональна проекція, план, плафон, ізометрична проекція, фронтальна проекція, розріз, центральна проекція) мову об'ємного проектування – макетування та моделювання, види проектної графіки (монохромне зображення, лінійне зображення, поліхромне зображення).

Вміти: виконати проект промислового виробу, використовуючи різні види проектування та макетування, а також виконувати шрифтові роботи.

3. Програма навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Вступ. Мета та завдання курсу «Проектна графіка. Шрифт».

Тема 1. Шрифт як об'єкт художньо технічної естетики.

Тема 2. Конструктивні та композиційні особливості найвідоміших шрифтів (на прикладі українських).

Змістовий модуль 2. Шрифт. Види шрифтів. Композиція тексту.

Тема 3. Побудова буквеного знаку. Вимоги до написання і пропорції буквеного знаку.

Контрастність шрифту. Матеріали та інструменти для виконання шрифтових робіт.

Тема 4. Види шрифтів (антиква, єгипетський, рублений, декоративний, стандартний, рукописний). Способи виконання шрифтових робіт (перо, пензлик, трафарет). Композиція тексту. Вимоги до написання текстових композицій (плакат, афіша, лозунг, запрошення).

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лекц.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Інд.	Сам. Роб.	Контр. Роб.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Вступ. Мета та завдання курсу «Проектна графіка. Шрифт».							
Тема 1. Шрифт як об'єкт художньо-технічної естетики.	14	4	4			5	1
Тема 2. Конструктивні та композиційні особливості найвідоміших шрифтів (на прикладі українських).	22	4	4			12	2
Разом за змістовим модулем 1	36	8	8			17	3

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лекц.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Інд.	Сам. Роб.	Контр. Роб.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 2. Шрифт. Види шрифтів. Композиція тексту.							
Тема 1. Побудова буквеного знаку. Вимоги до написання і пропорції буквеного знаку. Контрастність шрифту. Матеріали та інструменти для	24	3	4			16	1

виконання шрифтових робіт.							
Тема 2. Види шрифтів (антиква, єгипетський, рублений, декоративний, стандартний, рукописний). Способи виконання шрифтових робіт (перо, пензлик, трафарет). Композиція тексту. Вимоги до написання текстових композицій (плакат, афіша, лозунг, запрошення).	28	3	4			21	2
Разом за змістовим модулем 2	51	6	8			37	3
Всього	90	14	16			54	6

4. Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Проектна графіка. Виконати графічний проект промислового виробу (тема за вибором студента). Формат А-4. Матеріал: за вибором студента.	4
2	Тема 2. Конструктивні та композиційні особливості найвідоміших шрифтів. Підготувати доповідь.	4
3	Тема 3. Шрифт. Написати шрифт (за вибором студента). Формат А-3. Матеріал: туш-перо.	4
4	Тема 4. Написати шрифтову композицію (прислів'я, цитата). А-2 формат. Матеріал: туш-перо.	4
	Разом	16

5. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
	ЗМ 1.	
1	Тема 1. Оформлення робіт.	5
2	Тема 2. Підготовча робота до теми 1-4.	12
	ЗМ 2.	
3	Тема 1. Оформлення робіт.	16
4	Тема 2. Підготовча робота до теми 1-4.	21
	Разом	54

6. Методи навчання.

1. Пояснювально-ілюстративний – відображає діяльність викладача й студента, значення якого полягає в тому, що викладач повідомляє готову інформацію різними методами, з використанням демонстрацій, а студенти сприймають, осмислюють і запам'ятовують її, за необхідності відтворюючи отримані знання;

2. Метод письмового контролю і самоконтролю – контрольні графічні роботи, письмові заліки, програмований контроль, письмовий самоконтроль;

3. Метод лабораторно-практичного контролю і самоконтролю – контрольні лабораторні роботи, контроль виконання практичних робіт, програмований контроль, практичний самоконтроль;

Форми навчання: лекції, практичні та самостійна робота.

Форма оцінювання: залік – 3 семестр.

7. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Проектна графіка. Шрифт» здійснюється за 100 бальною шкалою. Воно включає оцінювання студента за кожну тему, оцінку за самостійне опрацювання, оцінку за модульні контрольні роботи або оцінку за залік. *Поточний* контроль загалом становить 40 балів за заліковий кредит, а, 60 балів відводиться на *підсумковий* модульний контроль чи, за бажанням студента складати залік.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння студентом теоретичного матеріалу, практичних навиків, здатності застосувати отримані знання з вивченої дисципліни.

Поточний контроль реалізується у формі оцінки на практичних заняттях, перевірки результатів виконання індивідуальних навчальних завдань, контролю засвоєння навчального матеріалу запланованого на самостійне опрацювання студентом. *Поточна* модульна оцінка визначається як сума оцінок за певну навчальну діяльність протягом роботи на практичних заняттях, за індивідуальні та самостійні завдання.

Самостійна робота 3 семестр.

Тема №1. Оформлення робіт.

Тема №2. Підготовча робота до тем №1–№4.

Модульний контроль здійснюється у формі виконання студентом модульного контрольного завдання згідно затвердженого графіку. Контрольні модульні роботи проводяться у практичній формі (Графічна робота – виконання завдання по темі). У випадку відсутності студента на модульному контролі з будь яких причин (через не допуск, хворобу, тощо) студент повинен повторно пройти модульний контроль у визначені деканатом терміни.

Студенти виконують в 3 семестрі дві модульні контрольні роботи.

МКР №1. Створити образ людини, його шаржовий портрет (чоловічий або жіночий) із використанням будь-якого виду шрифтів, групуючи їх по формі портретованого. Формат: А-4. Матерія: туш, гелева ручка, акварельні фарби.

МКР № 2. Створити логотип навчального закладу мистецького профілю. Формат: А-4. Матеріал: за вибором студента.

Залік. Здійснюється у формі графічної роботи на форматі А-3 по заданій тематиці, та при необхідності двох теоретичних питань по лекційних темах.

Приклади завдань для графічної роботи: виконати імітацію матеріалів А-4 формат, гуаш, акварель і т.ін. або виконати в ізометричній проекції проект промислового виробу. А-3 формат, матеріал: за вибором студента.

При оцінюванні враховується розуміння знання теми, володіння графічними прийомами. Охайність у виконанні роботи. Правильність постановки розмірів. Максимальна оцінка – 60 балів.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль		Модульний контроль		Загальна кількість балів
Модуль 1	Модуль 2	Модуль 3		
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	МКР №1	МКР №2	100
T1, T2	T4, T3	30	30	
20	20			

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3 СЕМЕСТР

20-10 балів за кожну тему студент отримує певну кількість балів залежності від її складності. Враховуються знання з композиції, лінійно-конструктивна-побудова, вміле застосування графічних технік і матеріалів.

10-1 балів студент отримує за знання з композиції – 3 бали, лінійно-конструктивна побудова – 3 бали, застосування графічних технік – 4 бали.

Модульний контроль

МКР № 1 – 30 балів. Враховуються знання з композиції 10 балів, лінійно-конструктивна-побудова 10 балів, вміле застосування графічних технік і матеріалів 10 балів.

МКР № 2 – 30 балів. Враховуються знання з композиції 10 балів, лінійно-конструктивна побудова 10 балів, вміле застосування графічних технік і матеріалів 10 балів.

Оцінювання студентських робіт здійснюється за композиційне вирішення, лінійно-конструктивну побудову і вміле застосування графічних технік і матеріалів. Кожен з цих критеріїв має три рівні оцінювання: низький, середній і високий.

Низький рівень – значні порушення в композиції, в лінійно-конструктивній побудові і використанні графічних технік і матеріалів.

Середній рівень – незначні порушення в композиції, в лінійно-конструктивній побудові і використанні графічних технік і матеріалів.

Високий рівень – робота виконана на належно високому рівні.

Сума балів становить 100 балів.

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за 40 бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
33-40	<i>“Відмінно”</i> – відповіді повні, з використанням відповідних термінів і понять, присутні передбачені програмою, самостійність суджень, вміння навести приклади. Практичні роботи відповідають темі, виконані на гарному художньому рівні, технічно бездоганні, включають творчий підхід у композиційному і колористичному трактуванні.
25-32	<i>“Добре”</i> – відповіді в цілому правильні, але присутнє не впевнене володіння термінами та поняттями, не повністю розкриті окремі моменти питань. Практичні роботи відповідають обраній темі, з незначними технічними недоліками.
17-24	<i>“Задовільно”</i> – у відповідях відчувається неточне розуміння змісту і значення термінів і понять, упущена суттєва частина питань, необхідна допомога викладача. Практичні роботи виконані на недостатньому художньому рівні. Технічно недосконалі.
5-8	<i>“Незадовільно”</i> , з можливістю повторного складання; Відповіді не правильні. Відсутнє розуміння термінів. На запитання викладача даються не вірні відповіді. Практичні роботи частково

	висвітлюють тему, виконані неохайно, не технічно.
--	---

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за 60 бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
54-60	<i>«Відмінно»</i> – відповідь повна, з використанням термінів і понять передбачених програмою, присутня самостійність суджень, вміння навести доречні приклади. Творча робота технічно бездоганна, включає творчий підхід у композиційному і колористичному трактуванні.
39-53	<i>«Добре»</i> – відповідь в цілому правильна, але не повністю розкриті окремі моменти питання, не впевнене володіння термінами та поняттями. Творча робота відповідає обраній темі, технічна, з незначними недоліками.
30-38	<i>«Задовільно»</i> – у відповіді упущена суттєва сторона питання, необхідна допомога викладача, неточне розуміння змісту і значення термінів і понять, недостатнє використання їх у відповіді. Творча робота виконана на недостатньому художньому рівні. Технічно недосконала.
19-29	<i>«Незадовільно»з можливістю повторного складання.</i> Відповідь не правильна, Відсутнє розуміння термінів. На запитання викладача даються не вірні відповіді. Відсутнє розуміння термінів. Творча робота частково висвітлює тему, виконана неохайно, не технічно.

Шкала оцінювання(національна та ECTS)

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C		
67-74	D	Задовільно	
60-66	E		
1-59	Fx	Незадовільно	Не зараховано (повторне складання)

9. Методичне забезпечення

1. Чихурський А. С. Художньо-прикладна графіка. Техніки, методи та прийоми роботи. Методичні рекомендації для студентів напряму підготовки 6.020205 «Образотворче

мистецтво», освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр». – Луцьк: ПВД «Твердиня», 2013. – 92с.

2. Чихурський А. С. Нескладні графічні техніки на уроках образотворчого мистецтва в шкільній практиці. Наукова конференція на тему «Проблеми збереження та духовного відродження пам'яток історії та культури». 24-25 квітня 2012р. Луцьк. 2012.
3. Чихурський А. С. Вплив кольору на психолого-фізіологічний стан людини. Збірник наукових праць. "Проблеми педагогічних технологій". - Луцьк, 2004. - №2.

10. Список джерел.

1. Антонович Є. А. Художні техніки у школі / Є. А. Антонович, В. І. Проців, С. П. Свид. – К.: ІЗМН, 1997. – 312 с.
2. Бучинский С. Л. Основы грамоты з образотворчого мистецтва / С. Л. Бучинський – К.: Радянська школа, 1981. – 120 с.
3. Верба І. І. Мистецтво графіки / Верба І. І. – К.: «Радянська школа», 1968.
4. Гребенюк Г.Є. Основикомпозиції та рисинок. Підручник для учнів проф..техн.навч.закладів/ Г.Є Гребенюк – К.: Техніка, 1997. – 221 с.:іл.
5. Журов А. П. Гравюра на дереве / А. П. Журов, Е. М. Третьякова – М.: «Искусство», 1977.
6. Зорин Л. Н. Руководство по графическим и печатнымтехникам / Л. Н. Зорин. – М.: «Издательство Астрель», 2004.
7. Знак и логотип: Каталог / Авт.-сост. Д. Сурский. – Мн: ОО «Белорусский союз дизайнеров», 2000. – 182 с.
8. Звонцов В. М. Основы пониманияграфики / В. М. Звонцов. – Москва: Издательство АкадемииХудожеств СССР, 1963. – с. 71.
9. Ивенский С. Г. Книжный знак: история, теория, практика художественного развития / С. Г. Извенский. – М, «Книга».
10. Екслібрис: Збірник Асоціації незалежних українських мистців. Перший випуск. – Л., 1932.
11. Касіян В. І. Мистецтво графіки / Касіян В. І. – К., 1960.
12. Куленко М. Основы графічного дизайну / Куленко М. – К.: «Кондор», 2006.
13. Катушкина Е. С., Саприкина Н. Г. Екслібрис в собранииНаучнойбиблиотекиМосковскогоуниверситета. Альбом-каталог / Е. С. Катушкина, Н. Г. Саприкина. – М: Изд-воМоск. ун-та. – 224 с.
14. Минаев Е. Н. Экслібрисы художников Российской Федерации / Е. Н. Минаев. — М.: «Сов. Россия», 1971.
15. Одноралов Н.В. Материалы, инструменты и оборудования в изобразительном искусстве / Н. Одноралов. – Москва: Просвещение, 1988.
- a. 15. Павлов В. П. Бесіди про мистецтво. Види образотворчого мистецтва / В. П. Павлов. – К.: Мистецтво, 1983. – 14 с.
16. Рибін С.В. Матеріали і техніки рисунка / С. В. Рибін. – Вісник ХАДіМ. – Харків, 2011 р.
17. Тимошик М. С. Істрія видавничої справи: Підручник / М. С. Тимошик. – К.: Наша культура і наука, 2003. – 496 с.
18. Турова В. В. Чтотакое гравюра / Турова В. В. – М.: «Изобразительноеискусство», 1986.
19. Христенко В. Є Техніки авторського друку / Христенко В. Є. – Харків: «Колорит», 2004.
20. Хмельовський О., Костукевич С. Графіка й основиграфічногомистецтва / Хмельовський О., Костукевич С. – Луцьк.: Луцькийдержавнийтехнічнийуніверситет, 2003.
21. Шевелев И. Ш. и др. Золотоесечение: Три взгляда на природу гармонии / И. Ш. Шевелев. – М., Стройиздат, 1990. – 344 с.
22. Шевелев И. Ш. Принцип пропорции: О формообразовании в природе, мернойтростидревнегозодчего, архитектурномобразе, двойномквдрате и

- взаимопроникающих подобию / И. Ш. Шевелев. – М.: Стройиздат, 1986. – 200 с.
23. Шевченко В. Е. Видавнича марка (логотип) як показник стилю друкованого видання: Текст лекції / В. Е. Шевченко. – К.: Інститут журналістики, 2003. – 32 с.
  24. Шорохов Е. В. Основы композиции / Е. В. Шорохов. – М.: Просвещение, 1979. – 302 с.
  25. Щипанов А. С. Юным любителям кисти и резца / А. С. Щипанов. – М.: Просвещение, 1981. – 416 с.
  26. Юный художник: Ежемесячный журнал. – Москва: 1982. – 9 выпуск.
  27. Яцюк О. Компьютерные технологии в дизайне / О. Яцюк. – СПб.: БХВ-Петербург, 2002.
  28. Как научиться рисовать [Электронный ресурс] – 2011 – Режим доступа до сторінки : <http://paintmaster.ru/grizayl.php>.
  29. BestReferat.ru – банк рефератов [Электронный ресурс] – 2005–2012. – Режим доступа до сторінки: <http://www.bestreferat.ru/referat>.